

***ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СТРУКТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ***

Гонта С. В., аспірант

Чернігівський національний технологічний університет

Структура економіки України, яка складена на сьогодні є малоефективною, економічно та екологічно небезпечною. Основу її становлять енерго- та матеріаломісткі виробництва, що призводить до значних витрат природних та людських ресурсів. В численних дослідженнях вказується на необхідність структурних трансформацій національної економіки (праці В.М. Гейця, В.І. Захарченко, О.В. Коломицевої, Г.В. Балабанова, А.А. Чухно, В.П. Нагірної, О.М. Нижник, І.П. Булеєва та інших науковців).

Макроекономічна структура України ще не сформувала свої самоорганізуючі агрегати, які б забезпечували збалансованість сфери обігу капіталу та виробничої сфери, і на цій основі підтримували безперервність процесу суспільного відтворення. Україна проголосила

курс розвитку народного господарства за напрямом до зближення з економікою країн ЄС. Тому і має бути створена економічна структура, суміжна із західноєвропейською, яка б була здатна функціонувати з нею в одній системі координат.

Під структурною трансформацією національного господарства розуміється встановлення такого співвідношення галузей, за якого досягається максимальна економія суспільно необхідних затрат, тобто оптимальний обсяг виробленого національного доходу при мінімізації використання у виробництві ресурсів.

Економічна та фінансова кон'юнктура вимагають зосередити увагу на головних напрямках структурних трансформацій, які повинні сприяти кардинальному поліпшенню економічної ситуації в країні. Головними напрямами пріоритетами структурної перебудови доцільно традиційно (і справедливо) вважаються наступні:

- підвищення конкурентоспроможності виробництва і нарощування експортного потенціалу країни;

- посилення соціальної орієнтації економіки, освоєння випуску нових, конкурентоспроможних товарів широкого вжитку;

- реалізація безвідходної, ресурсо- та енергозберігаючої моделі розвитку економіки;

- технічне та технологічне оновлення виробництва;

- реструктуризація і санація підприємств та організацій;

- розробка і реалізація програми створення ефективних регіональних структур економіки.

Структурну перебудову національної економіки необхідно здійснювати одночасно на трьох рівнях: територіальному, міжгалузевому і галузевому.

На територіальному рівні передбачається найбільш повне врахування специфіки регіональних умов та факторів виробництва. Відтворювальний цикл має максимально наближати управління і організацію виробництва до потреб окремих територій країни, що відповідає фундаментальному принципу субсидіарності, який реалізується в межах політики ЄС.

На міжгалузевому рівні потрібно поступово збільшувати частку галузей виробництва товарів народного споживання, прогресивних видів матеріалів та засобів технічного переоснащення народного господарства, тобто забезпечити формування міжгалузевої структури економіки, яка б відповідала потребам регіону і держави в цілому.

На галузевому рівні пріоритетами трансформацій мають стати:

- науково-технічне оновлення виробництв, впровадження нових ефективніших і економічно безпечніших технологій, виготовлення продукції та матеріалів кращої якості та

вищого технологічного рівня, освоєння нових прогресивних їх видів, які б були конкурентоспроможними на зовнішньому ринку і замінювали імпортовані товари і матеріали;

–формування ефективної структури виробництва в окремих комплексах і галузях шляхом обмеження розвитку сировинних та напівфабрикатних виробництв, збільшення частки виробництв, що мають використання власного природно-ресурсного потенціалу;

–розвиток виробництв для задоволення потреб в товарах населення, що проживає на даній території, забезпечення власної міжгалузевої кооперації, підвищення збалансованості економіки та зниження зовнішньоекономічної залежності України;

–підвищення соціальної орієнтації виробництва в кожній галузі, і завдяки цьому збільшення частки предметів споживання в загальному обсязі промислової продукції.

Підсумовуючи наведене, правомірно стверджувати, що стратегічною метою структурної трансформації національної економіки має бути створення багатогалузевого, високотехнологічного конкурентоспроможного народногосподарського комплексу, який повинен адаптуватися до ринкових умов. Такий комплекс повинен бути здатним оптимально задовольняти власні потреби економіки України і брати активну участь у міжнародному поділі праці і товарообміні на взаємовигідних засадах. Можливість формування вказаних якісних характеристик означеного комплексу підтверджує наявний економічний потенціал України, а також його природно-ресурсні та трудові ресурсні можливості.